

Prof. dr hab. Antoni Jozafat Nowak OFM (emerytowany)

Biogram naukowy

Urodzony 8 III 1935 w Katowicach; 1952 został przyjęty do Zakonu Braci Mniejszych w Kobylinie; 1954-61 studiował filozofię i teologię w Wyższym Seminarium Duchownym OFM w Opolu i Katowicach; 1957 złożył śluby wieczyste, 1961 przyjął święcenia kapłańskie; 1961-64 odbył studia z psychologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, 1962-63 z psychiatrii w Akademii Medycznej w Lublinie; stopień naukowy doktora filozofii (specjalizacja psychologia, kliniczna i osobowości) uzyskał w KUL na podstawie rozprawy *Nerwica w świetle psychologii głębi Igora A. Caruso. Studium psychologiczne*; 1973-75 kontynuował studia z psychologii pastoralnej, psychologii głębi i psychoanalizy w Salzburgu pod kierunkiem G. Griesla i A.I. Caruso; przygotował tam rozprawę *Von der Tiefenpsychologie des Gewissens zur Theologie des Gewissens*, na podstawie której 1979 habilitował się; 1983 wyjechał w celach naukowych do Pontificio Ateneo „Antoniano” w Rzymie; 1984 został pracownikiem naukowym na Wydziale Teologii KUL; 1986-2006 był kierownikiem Katedry Psychologii Życia Wewnętrznego (od 2005 Katedra Psychologii Eklezjalnej), 1987-91 i 1997-2000 kierownikiem Sekcji Teologii Duchowości; od 1995 jest profesorem zwyczajnym, a od 2005 emerytowanym profesorem KUL; wypromował 15 rozpraw doktorskich i około 320 prac magisterskich. Twórca nowego działu wśród nauk psychologicznych – psychologii eklezjalnej. Otrzymał nagrodę II stopnia Rektora KUL (2000) za 3-tomową monografię *Osoba konsekrowana* (Lublin, 1992, 1994, 1999), Medal Komisji Edukacji Narodowej (2002), w 20-lecie pracy dydaktyczno-naukowej w KUL Złoty Krzyż Zasługi (2004). Od 2005 jest zatrudniony w GWSH im W. Korfańtego w Katowicach-Piotrowicach, od 2007 także w WSI-E w Rzeszowie. Uczestniczył w kilkunastu sympozjach zagranicznych: m.in. *Pastoralpsychologische Auffassung des Bußsakramentes* – Ogólnoświatowy Kongres Psychologii Religii (Regensburg RFN, 24 IX 1981), *Der Tod als psychologischer Vorgang* – Sympozjum Międzynarodowego Towarzystwa Psychologii Religii (Vaduz w Lichtenstein, 30 X 1987), *Kirche und Neurose* – Symposium der Internationalen Gesellschaft für Religionspsychologie (Wien 15 XI 1990), *Die Sorge der Kirche um den Menschen* Symposium Bürgerinitiative (Lambach, 28 XII 1990), *Die Theologie des Todes* – Internationale Theologische Sommerakademie 1992 (Aigen – Schlägel, 31 VIII 1992), *Es kommt auf die Seele an. Der Zusammenhang zwischen Leib und Seele*, Internationale Theologische Sommerakademie

(Aigen-Schlägel, 27 VIII 2007), a także w kilkunastu międzynarodowych w kraju oraz około 170 krajowych (ogólnopolskie lub uczelniane); 1998 został redaktorem naczelnym kwartalnika *Zwycięstwo Niepokalanej*. Jest członkiem Koła Psychologii Głębi w Salzburgu (od 1974), Międzynarodowego Towarzystwa Psychologii Religii w Regensburgu (od 1984), Towarzystwa Naukowego KUL (od 1985), Sekcji Duchowości Teologów Polskich (1990-2005), Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (od 2003), Polskiego Stowarzyszenia Teologów Duchowości (od 2005).

Publikacje

Druki zwarte:

1. *Gewissen und Gewissensbildung heute in tiefenpsychologischer und theologischer Sicht*. Wien 1978; 1981².
2. *Człowiek wiary, nadziei, miłości*. Katowice 1988.
3. *Dojrzałość chrześcijańska w życiu kapłańskim*. Lublin 1990.
4. *Mann und Frau im Sakrament der Ehe*. Kleinzell 1990.
5. *Negatywny i pozytywny aspekt nerwicy w ujęciu Igora A. Caruso*. Lublin 1992.
6. *Osoba konsekrowana*. T. 1. *Ślub ubóstwa*. Lublin 1992.
7. *Osobowość sakramentalna*. Lublin 1992 [nakład autora], Lublin 1997².
8. *Wolność. Manipulacja. Kierownictwo*. Wrocław 1992.
9. *Bo źle się modlicie*. Wrocław 1993.
10. *Die Frau als Priester*. Abensberg 1993.
11. *Kobieta – kapłanem?* Lublin 1993.
12. *Doświadczyć Boga w ciele*. Wrocław 1994.
13. *Osoba konsekrowana*. T. 2. *Ślub postuszeństwa*. Lublin 1994.
14. *Symbol. Znak. Sygnał*. Lublin 1994, 2000².
15. *Kobieta. Miłość. Życie*. Wrocław 1995.
16. *Satanizm*. Wrocław 1995.
17. *Kapłaństwo kobiety – tak i nie*. Lublin 1998.
18. *Nowy człowiek*. Rybnik 1998, 2002², Lublin 2004.
19. *Osoba konsekrowana*. T. 3. *Ślub czystości*. Lublin 1999.
20. *Identyfikacja postaw*. Lublin 2000.
21. *Homo consecratus*. Lublin 2002.
22. *Homo religiosus. Studium porównawczo-krytyczne*. Lublin 2003.
23. *Osoba – unikat w kosmosie*. Lublin 2004, 2007²
24. *Osobowy aspekt wartości w procesie rozwoju. Studium porównawcze*. Bytom 2004 [współautor: F. Piontek].
25. *Psychologia eklezjalna*. Lublin 2005.
26. *Osoba konsekrowana*. Lublin 2006.
27. *Wolność darem*. Lublin 2006.
28. *Parapsychologia*. Lublin 2006.
29. *Osoba – unikat w kosmosie*. Lublin 2007².
30. *Parapsychologie*. Übersetzt von E. Grzesiuk. Lublin 2008.
31. *Psychologia małżeństwa i rodziny*. Lublin 2008.
32. *Osoba. Fakt i tajemnica*. Rzeszów 2009, Rzeszów 2010².

Wydawnictwa redaktorskie:

1. *Chrzest – nowość życia*. Red. J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1992. Homo Meditans. T. 10.
2. *Cierpienie i śmierć*. Red. J.A. Nowak. Lublin 1992. Homo Meditans. T. 13.
3. *Eucharystia – miłość i dziękczynienie*. Red. W. Słomka, A.J. Nowak. Lublin 1992. Homo Meditans. T. 9.
4. *Teologia duchowości katolickiej*. Red. W. Słomka, J. Misiurek, A.J. Nowak, M. Chmielewski. Lublin 1993.
5. *Dojrzałość chrześcijańska*. Red. J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1994. Homo Meditans. T. 11.
6. *Kościół – na upadek i powstanie wielu*. Red. W. Słomka, A.J. Nowak, J. Misiurek. Lublin 1996.
7. *Miłość większa niż grzech*. Red. A.J. Nowak, W. Słomka. Lublin 1996. Homo Meditans. T. 12.
8. *Ku szczęściu – bez oszustwa*. Red. W. Słomka, A.J. Nowak, J. Misiurek. Lublin 1997. Homo Meditans. T. 18.
9. *Mistrzynie świętości i prawdy. Katarzyna ze Sieny, Teresa z Avila*. Red. J. Misiurek, A.J. Nowak, J. M. Popławski. Lublin 1997.
10. *Tajemnica snu*. Red. A.J. Nowak. Lublin 1997.
11. *„Do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego”*. Red. J. Misiurek, J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1998. Homo Meditans. T. 19.
12. *Satanizm. Rock. Narkomania. Seks*. Red. A.J. Nowak. Lublin 1998, 2000².
13. *Vita consecrata. Adhortacja. Tekst i komentarze*. Red. A.J. Nowak. Lublin 1998.
14. *„Niech zstąpi Duch Twój”*. Red. W. Słomka, A.J. Nowak, J. Misiurek. Lublin 1999. Homo Meditans. T. 20.
15. *„Abba, Ojczel!”*. Red. J.A. Nowak. Lublin 2000. Homo Meditans. T. 21.
16. *„Gdy nastala pełnia czasu”*. Red. A.J. Nowak. Lublin 2001. Homo Meditans. T. 22.
17. *Homo novus*. Red. J.A. Nowak, T. Paszkowska. Lublin 2002.

Artykuły naukowe (wybór):

1. *Ekstrawersja i introwersja w ujęciu C.G. Junga i R.B. Cattella*. „Studia Philosophiae Christiana” 5:1969 nr 5 s. 251-262.
2. *Personalistyczna psychologia głębi I.A. Caruso*. „Studia Philosophiae Christiana” 6:1970 nr 6 s. 229-242.
3. *Personalistyczna psychoterapia I.A. Caruso*. „Colloquium Salutis” 3:1971 s. 187-196.
4. *Symbol w ujęciu I.A. Caruso*. „Roczniki Filozoficzne” 19:1971 z. 4 s. 175-181.
5. *Nerwica a religia w aspekcie psychologii głębi*. „Colloquium Salutis” 4:1972 s. 205-227.
6. *Osobowość alumnów franciszkańskich i studentów świeckich na podstawie kwestionariusza R.B. Cattella*. „Studia Philosophiae Christiana” 8:1972 nr 9 s. 87-97.
7. *Osobowość w ujęciu R.B. Cattella*. „Studia Philosophiae Christiana” 10:1974 nr 10 s. 167-182.
8. *Sumienie a nerwica*. „Colloquium Salutis” 6:1974 s. 235-146.

9. *Wychowanie do celibatu.* „Studia Franciszkańskie” 16:1974 s. 67-74.
10. *Psychoterapia w duszpasterstwie.* „Studia Theologica Varsaviensia” 13:1975 z. 1 s. 143-156.
11. *Kryteria dojrzałej osobowości i dojrzałej wiary.* „Colloquium Salutis” 8:1976 s. 223-231.
12. *Chrześcijańskie sumienie osobowe.* „Colloquium Salutis” 9:1977 s. 211-217.
13. *Sumienie w ujęciu V.E. Frankla.* „Colloquium Salutis” 13:1981 s. 227-233.
14. *Hierarchia wartości a sumienie w aspekcie psychologii głębi.* „Roczniki Filozoficzne” 30:1982 z. 4 s. 105-124.
15. *Pastoralpsychologische Auffassung des Bussakramentes.* „Archiv für Religionspsychologie” [Göttingen] 15:1982 s. 267-276.
16. *Jesus – Religion oder Glaube?* „Archiv für Religionspsychologie” [Göttingen] 16:1983 s. 178-256.
17. *Kriterien einer reifen Persönlichkeit und eines Glaubens.* „Archiv für Religionspsychologie” [Göttingen] 16:1983 s. 256-268.
18. *Nerwica jako problem wychowawczy w domach zakonnych.* „Studia Franciszkańskie” 2:1986 s. 75-80.
19. *Ringels Buch ein Durcheinander.* „Glaube und Kirche” 2:1986 nr 6 s. 8-9.
20. *Kriterien einer reifen Persönlichkeit und eines mündigen Glaubens.* „Christlich Pädagogische Blätter” 100:1987 nr 6 s. 318-321.
21. *Poczucie winy a świadomość grzechu.* „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 34:1987 z. 3 s. 53-63.
22. *Carusos personalistische Tiefenpsychologie.* „Archiv für Religionspsychologie” [Göttingen] 18:1988 s. 297-311.
23. *Wychowanie do celibatu i czystości.* „Studia Franciszkańskie” 3:1988 s. 121-130.
24. *Dojrzałość osobowości i życie zakonne.* „Colloquium Salutis” 21-22:1989-1990 s. 161-170.
25. *Osobowość skrupulatna.* „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” 37:1990 z. 3 s. 45-51.
26. *Religia i wiara w procesie progresywnej personalizacji.* W: *Historia i Logos. Księga pamiątkowa ku czci ks. prof. Czesława S. Bartnika.* Red. K. Macheta, K. Gózdź, M. Kowalczyk. Lublin 1991 s. 138-144.
27. *Kirche und Neurose.* „Roczniki Teologiczne” 38-39:1991-1992 z. 5 s. 105-120.
28. *Relacje interpersonalne w środowisku seminaryjnym.* „Roczniki Teologiczne” 38-39:1991-1992 z. 5 s. 45-63.
29. *Antropologiczno-teologiczne przesłanki ewangelicznego ducha ubóstwa.* „Ethos” 5:1992 nr 2-3 s. 191-199.
30. *Chrystus – Centrum Osobowe.* „Roczniki Teologiczne” 45:1998 z. 5 s. 5-18.
31. *Chrzest źródłem rozwoju sakramentalnej osobowości.* W: *Chrzest – nowość życia.* Red. J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1992. Homo Meditans. T. 10 s. 93-122.
32. *Eucharystia znaczy dziękczynienie.* W: *Eucharystia – miłość i dziękczynienie.* Red. W. Słomka, A.J. Nowak. Lublin 1992. Homo Meditans. T. 9 s. 53-74.
33. *Kirche und Neurose.* „Archiv für Religionspsychologie” 20:1992 s. 284-297.
34. *Proces umierania w aspekcie personalistycznej psychologii głębi.* W: *Cierpienie i śmierć.* Red. J.A. Nowak. Lublin 1992. Homo Meditans. T. 13 s. 209-230.
35. *Psychologiczny aspekt nadziei.* W: *Nadzieja w postawie ludzkiej.* Red. W. Słomka. Lublin 1992 Homo meditans. T. 7 s. 79-94.

36. *Duchowość człowieka w świetle psychologii personalistycznej*. W: *Teologia duchowości katolickiej*. Red. W. Słomka, J. Misiurek, A.J. Nowak, M. Chmielewski. Lublin 1993 s. 94-113.
37. *Kobieta – kapłanem?* W: *Kapłan wśród ludu kapłańskiego*. Red. W. Słomka, J. Misiurek, Lublin 1993. Homo Meditans. T. 14 s. 57-73.
38. *Manipulacja a kierownictwo duchowe*. W: *Teologia duchowości katolickiej*. Red. W. Słomka, J. Misiurek, A.J. Nowak, M. Chmielewski. Lublin 1993 s. 352-365.
39. *Psychologiczne przesłanki zdrowej ascezy*. „Roczniki Teologiczne” 40:1993 z. 5 s. 1-20.
40. *Der Tod als psychologischer Vorgang*. „Roczniki Teologiczne” 40:1993 z. 5 s. 30-42.
41. *W sprawie książki Louisa Duprego pt. „Inny wymiar”*. „Roczniki Teologiczne” 40:1993 z. 5 s. 122-124.
42. *Wartość seksualna w miłości*. W: *Miłość w postawie ludzkiej*. Red. W. Słomka. Lublin 1993. Homo Meditans. T. 8 s. 249-278.
43. *Dojrzałość chrześcijańska w życiu kapłańskim*. W: *Dojrzałość chrześcijańska*. Red. J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1994. Homo Meditans. T. 11 s. 45-64.
44. *Dojrzałość chrześcijańska wyrazem wolności wewnętrznej*. W: *Dojrzałość chrześcijańska*. Red. J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1994. Homo Meditans. T. 11 s. 191-211.
45. *Duchowość kościelnego*. W: *Dojrzałość chrześcijańska*. Red. J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1994. Homo Meditans. T. 11 s. 287-297.
46. *Psychogeneza sumienia*. „Roczniki Teologiczne” 41:1994 z. 5 s. 87-102.
47. *Doświadczyć Boga w ciele*. W: *Matężństwo – przymierze miłości*. Red. J. Misiurek, W. Słomka. Lublin 1995 s. 213-239. Homo Meditans T. 15 s. 213-239.
48. *Fryderyka Nietzschego negacja Boga – negacją człowieka*. W: *Duchowość bezdroży*. Red. J. Misiurek, W. Słomka. Lublin 1995. Homo Meditans. T. 16 s. 235-254.
49. *Posłuszeństwo Kościołowi Świętemu fundamentem formacji kapłańskiej w świetle posynodalnej adhortacji „Pastores dabo vobis”* „Roczniki Teologiczne” 42:1995 z. 5 s. 39-59.
50. *Satanizm w świetle parapsychologii*. W: *Duchowość bezdroży*. Red. J. Misiurek, W. Słomka. Lublin 1995. Homo Meditans. T. 16 s. 255- 288.
51. *Satanizm w świetle parapsychologii*. „Ateneum Kapłańskie” 125:1995 s. 186-198.
52. *Będą przepędzać demony (por Mk 16, 17)*. „Roczniki Teologiczne” 43:1996 z. 2 s. 279-307.
53. *Kapłan – człowiek miłości*. W: *In Te Domine speravi. Księga pamiątkowa poświęcona Księdzu Arcybiskupowi Bolesławowi Pylakowi Metropolicie Lubelskiemu*. Lublin 1996 s. 187-203.
54. *Kapłan człowiekiem formowanym przez „zmysł Kościoła”*. W: *Kościół – na upadek i powstanie wielu*. Red. W Słomka, A.J. Nowak, J. Misiurek. Lublin 1996 s. 55-78.
55. *Kapłaństwo kobiety*. W: *Problemy współczesnego Kościoła*. Red. M. Rusecki. Lublin 1996 s. 187-193.
56. *Katecheta – animator wspólnoty*. W: *Postawy katechety*. Red. M. Majewski, Kraków 1996 s. 87-96.

57. *Kościół święty porządkiem łaski i kryterium normy*. W: *Kościół – na upadek i powstanie wielu*. Red. W. Słomka, A.J. Nowak, J. Misiurek. Lublin 1996 s. 93-128.
58. *Ora et labora as the Criterion of the New Man*. W: *XXVIII Międzynarodowy Kongres Ekumeniczny: Ora et labora w Cieszynie*. Red. J. Budniak. Cieszyn-Bytom 1996 s. 54-59.
59. *Ora et labora jako kryterium nowego człowieka*. „Ateneum Kapłańskie” 126:1996 s. 172-177.
60. *Psychogeneza sumienia*. W: *Miłość większa niż grzech*. Red. A.J. Nowak, W. Słomka. Lublin 1996. Homo Meditans. T. 12 s. 113-123.
61. *Służebne powołanie przełożonych rodzin konsekrowanych*. „Studia Franciszkańskie” 7:1996 s. 155-165.
62. *Służebne powołanie przełożonych rodzin konsekrowanych*. W: *W postudze Słowa Pańskiego. Księga pamiątkowa poświęcona ks. prof. dr. hab. Józefowi Kudasiwiczowi z okazji 70-lecia urodzin*. Red. S. Bielecki, H. Ordon, H. Witczyk. Kielce 1997 s. 433-452.
63. *Die Sorge der Hl. Kirche um den Menschen*. „Roczniki Teologiczne” 43:1996 z. 5 s. 93-100.
64. *Sumienie miejscem doświadczenia miłości i grzechu*. W: *Miłość większa niż grzech*. Red. A.J. Nowak, W. Słomka. Lublin 1996. Homo Meditans. T. 12 s. 89-112.
65. *Ślub czystości czy konsekracja ciała*. „Questiones Selectae” 3:1996 nr 4 s. 51-64.
66. *Trudności psychologiczno-środowiskowe w podejmowaniu decyzji trwałych*. W: *Zbawczy wymiar Objawienia*. W: *Vivere in Christo. Chrześcijański horyzont moralności*. Red. J. Nagórny, A. Derdziuk. Lublin 1996 s. 269-289.
67. *Czy mistyka jest modlitwą?* W: *Mistrzynie świętości i prawdy. Katarzyna ze Sieny, Teresa z Avila*. Red. J. Misiurek, A.J. Nowak, J. M. Popławski. Lublin 1997 s. 207-212.
68. *Koncepcja ascezy w ujęciu Ks. Józefa Pastuszki*. W: *Veritatem facientes. Księga Pamiątkowa ku czci Ks. Prof. Franciszka Greniuka*. Red. J. Nagórny, J. Wróbel. Lublin 1997 s. 443-456.
69. *Logos eucharystyczny – JEST*. W: *Głosić Jezusa – Drogę, Prawdę i Życie. Materiały z Duszpasterskich Wykładów Akademickich w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim 28-29 sierpnia 1997*. Red. J. Misiurek, J. Popławski. Lublin 1997 s. 123-164.
70. *Logos eucharystyczny źródłem wolności żywej*. W: *Jezus Eucharystyczny*. Red. M. Rusecki, M. Cisło. Lublin 1997 s. 95-114.
71. *Mala refleksja historyczna*. W: *Nie wolno ci spocząć*. Red. H. Misztal. Lublin 1997 s. 57-58.
72. *Medytacja eklezjalna a transcendentalna*. W: *Mistrzynie świętości i prawdy. Katarzyna ze Sieny, Teresa z Avila*. Red. J. Misiurek, A.J. Nowak, J. M. Popławski. Lublin 1997 s. 205-206.
73. *Miłosierdzie w świetle Katechizmu Kościoła Katolickiego*. W: *Ku szczęściu – bez oszustwa*. Red. W. Słomka, A.J. Nowak, J. Misiurek. Lublin 1997. Homo Meditans. T. 18 s. 113-126.
74. *Ora et labora jako kryterium nowego człowieka*. „Roczniki Teologiczne” 44:1997 z. 5. s. 63-70.

75. *Refleksje końcowe*. W: *Tajemnica snu*. Red. A.J. Nowak. Lublin 1997 s. 121-127.
76. *Ślub czystości czy konsekracja ciała*. W: *Ku szczęściu – bez oszustwa*. Red. W. Słomka, A.J. Nowak, J. Misiurek. Lublin 1997. Homo Meditans. T. 18 s. 151-165.
77. *Ukochaj Kościół święty*. W: *Mistrzynie świętości i prawdy. Katarzyna ze Sieny, Teresa z Avila*. Red. J. Misiurek, A.J. Nowak, J. M. Popławski. Lublin 1997 s. 11-14.
78. *Confessio Trinitatis w radach ewangelicznych*. W: *Vita consecrata. Adhortacja. Tekst i komentarze*. Red. A.J. Nowak. Lublin 1998 s. 247-258.
79. *Duchowość osób konsekrowanych*. W: *Vita consecrata. Adhortacja. Tekst i komentarze*. Red. A.J. Nowak. Lublin 1998 s. 179-189.
80. „*Panie, do kogóż pójdziemy? (J 6, 68)*”. W: „*Do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego*”. Red. J. Misiurek, J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1998. Homo Meditans. T. 19 s. 43-69.
81. *Wolność w Chrystusie*. W: „*Do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego*”. Red. J. Misiurek, J.A. Nowak, W. Słomka. Lublin 1998. Homo Meditans. T. 19 s. 83-104.
82. *Duchowość hymnu narodowego „Jeszcze Polska Nie zginęła”*. „*Roczniki Teologiczne*” 46:1999 z. 5 s. 179-181.
83. *Homo novus mieszkaniem Ducha Świętego*. W: „*Niech zstąpi Duch Twój*”. Red. W. Słomka, A.J. Nowak, J. Misiurek. Lublin 1999. Homo Meditans. T. 20 s. 217-249.
84. *Jesus Christus und seine Kirche im Heiligen Geist*. „*Roczniki Teologiczne*” 46:1999 z. 5 s. 53-69.
85. *Powołanie do macierzyństwa, jego świętość i godność*. W: *Oblicza macierzyństwa*. Red. D. Kornas-Biela. Lublin 1999 s. 49-58.
86. *Religijność bez Boga*. W: *Najważniejsza jest miłość. Księga Pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Waleriana Słomki*. Red. M. Chmielewski. Lublin 1999 s. 327-336.
87. *Bóg Ojciec*. W: „*Wszystko czynię dla Ewangelii*”. *Księga Pamiątkowa H. H. Langkammera OFM*. Red. G. Witaszek, A. Paciorek, A. Kiejza. Lublin 2000 s. 311-321.
88. *Maryja w relacji do Trójcy Świętej*. „*Salvatoris Mater*” 2:2000 nr 3 s. 228-250.
89. *Miłość. Wolność. Prawo*. W: *Plenitudo legis dilectio. Księga pamiątkowa dedykowana prof. dr. hab. Bronisławowi W. Zubertowi OFM z okazji 65. rocznicy urodzin*. Red. A. Dąbowski, E. Szczot, Lublin 2000 s. 897-909.
90. *Nikt nie zna Ojca, tylko Syn, i ten, komu Syn zechce objawić (Mt 11, 27)*. W: „*Abba, Ojczcze!*”. Red. J.A. Nowak. Lublin 2000. Homo Meditans. T. 21 s. 67-102.
91. *Psychospołeczny aspekt satanizmu*. W: *Teologia o szatanie*. Red. K. Gózdź. Lublin 2000 s. 103-126.
92. *Terapeutyczna moc modlitwy*. W: *Homo orans*. T. 1. Red. J. Misiurek, J.M. Popławski. Lublin 2000 s. 265-283.
93. *Zarys psychologii religii XX wieku*. „*Roczniki Teologiczne*” 47:2000 z. 5 s. 103-122.
94. *Elementy psychoterapeutyczne w kierownictwie duchowym*. W: *In Christo Re-*

- demptore. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Jerzego Misiurka.* Red. J. Popławski. Lublin 2001 s. 281-295.
95. *Medytacja chrześcijańska w aspekcie psychologii eklezjalnej.* W: *Homo orans.* T. 2. Red. J. Misiurek, J.M. Popławski. Lublin 2001 s. 37-54.
96. *Ojcostwo duchowe w aspekcie psychologicznym.* W: *Ojcostwo duchowe – teoria i praktyka.* Red. M. Chmielewski. Lublin 2001 s. 25-33.
97. „Przyczyno naszej radości”. W: „Gdy nastala pełnia czasu”. Red. A.J. Nowak. Lublin 2001. Homo Meditans. T. 22 s. 153-170.
98. *Psychospołeczny aspekt manipulacji.* W: *Sekty i psychomanipulacja.* Katowice 2001 s. 9-17.
99. *Teologia życia konsekrowanego.* „Roczniki Teologiczne” 48:2001 z. 5 s. 71-87.
100. *Zmysł religijny a łaska wiary.* W: *Wychowanie człowieka otwartego.* Red. A. Rynio. Kielce 2001 s. 114-117.
101. *Absolutna wartość osoby ludzkiej w świecie przyrody.* W: *Kapitał ludzki w procesie globalizacji w zrównoważonym rozwoju.* Red. F. Piontek. Wisła 2002 s. 33-45.
102. *Dziecko: odblaskiem Boga Ducha Świętego.* W: *Oblicza dzieciństwa.* Red. D. Kornas-Biela. Lublin 2002 s. 47-59.
103. *Homo religiosus et homo novus.* W: *Homo novus.* Red. J.A. Nowak, T. Paszkowska. Lublin 2002 s. 11-29.
104. *Maryja jako Signum Magnum u podstaw antropologii chrześcijańskiej.* W: *Signum magnum – duchowość maryjna.* Red. M. Chmielewski. Lublin 2002. Homo Meditans. T. 23 s. 149-164.
105. *Maryja w relacji do Trójcy Przenajświętszej.* W: *Signum magnum – duchowość maryjna.* Red. M. Chmielewski. Lublin 2002. Homo Meditans. T. 23 s. 79-100.
106. *Religia a łaska wiary w życiu społecznym.* W: *Kwestie wyznaniowe w społeczeństwach wielokulturowych.* Red. T. Lewowicki, W. Różeńska, U. Klajmon. Cieszyn 2002 s. 203-215.
107. *Słowo – fakt i tajemnica.* „Roczniki Teologiczne” 49:2002 z. 5 s. 5-20.
108. *Zmysł religijny.* „Roczniki Teologiczne” 49:2002 z. 5 s. 5-10.
109. *Duchowość mężczyzny.* W: *Duchowość św. Józefa z Nazaretu.* Red. M. Chmielewski. Lublin 2003. Homo Meditans. T. 24 s. 187-201.
110. *Wo Gott und Mensch beisammen sind.* „Roczniki Teologiczne” 50:2003 z. 5 s. 61-71.
111. *Dar języków a ksenologia.* W: *Z potrzeby serca... Księga jubileuszowa dedykowana księdzu doktorowi Edwardowi Pohoreckiemu dyrektorowi Instytutu Wyższej Kultury Religijnej przy KUL.* Red. Z. Krzyszowski, M. Nowak, S. Siczka. Lublin 2004 s. 400-409.
112. *Duchowość człowieka a środowisko.* W: *Z potrzeby serca... Księga jubileuszowa dedykowana księdzu doktorowi Edwardowi Pohoreckiemu dyrektorowi Instytutu Wyższej Kultury Religijnej przy KUL.* Red. Z. Krzyszowski, M. Nowak, S. Siczka. Lublin 2004 s. 350-359.
113. *Duchowość dłoni.* W: *Nova et vetera polskiej duchowości.* Red. M. Chmielewski. Lublin 2004 s. 257-267.
114. *Kryteria dojrzałej osobowości i dojrzałej wiary.* W: *Nova et vetera polskiej duchowości.* Red. M. Chmielewski. Lublin 2004 s. 237-245.

115. *Lęk i męstwo świadka wiary*. W: *Świadek Jezusa*. Red. M. Chmielewski. Lublin 2004. Homo Meditans. T. 25 s. 15-28.
116. *Psychologia eklezjalna i chrystoformizacja w „Leksykonie duchowości katolickiej”*. W: *Nova et vetera polskiej duchowości*. Red. M. Chmielewski. Lublin 2004 s. 35-39.
117. *Teologia duchowości i psychologia eklezjalna*. „Roczniki Teologiczne” 51:2004 z. 5 s. 13-30.
118. *Duchowość pierwotna*. W: *W służbie Bogu i ludziom*. Red. H. Słotwińska. Lublin 2005 s. 209–213.
119. *Nowy człowiek w cierpieniu i śmierci*. W: *Sesja Naukowo-Pastoralna, Apostolski wymiar postęgi hospicyjnej, Ołtarzew 29–31 marca 2005*. Ołtarzew 2005 s. 41-44.
120. *Relacje interpersonalne w korespondencyjnym kierownictwie duchowym rodzin konsekrowanych* Sł. B. O. Anzelma Gądką OCD. W: *Sacerdos de Eucharistia. Duchowość kapłańska*. Łódź 2005 s. 42-56.
121. Rec.: Bruno Giordani, *Wybrane przez Chrystusa. Kobiety konsekrowane. Studium psychologiczne*, Częstochowa Edycja Świętego Pawła 2004, s. 390. W: „Życie Konsekrowane” 2005 nr 1(51) s. 104-108.
122. *Miłość w konsekracji ciała*. „Życie Konsekrowane” 2005 nr 3(53) s. 41-45.
123. Zsf. *Die Liebe im konsekrierten Leib*. „Życie Konsekrowane” 2005 nr 3(53) s. 45.
124. *Samotność w konsekracji i w małżeństwie*. „Katecheta” 7-8:2005 s. 75-79.
125. Rec.: B. Kocańda, *Postęga kapłana egzorcysty. Duchowość. Tożsamość. Praktyka*. Kraków 2004, ss. 300. „Życie Konsekrowane” 2005 nr 4(54) s. 111-113.
126. *Duchowość eklezjalna a duchowość manipulacyjna sekt*. W: *Sekty jako wyzwanie społeczne i religijne*. Red. W. Nowak, S. Ropiak. Olsztyn 2005 s. 22-34.
127. *Duchowe korzenie Europy*. w: *W: Polska i Litwa – duchowe dziedzictwo Europy*. Red. Ks. M. Chmielewski. Homo meditans 26. Lubin 2005. s. 285-305.
128. Zsf. *Die geistige Wurzeln des Europas*. W: *Polska i Litwa – duchowe dziedzictwo Europy*. Red. Ks. M. Chmielewski. Homo meditans 26. Lubin 2005. s. 304-305.
129. Zsf. *Die christliche Askese um die Jahrhundertwende*. „Roczniki Teologiczne” 52:2005 z. 5 s. 33.
130. *Komunia osób źródłem rozwoju osoby w nieskończoność*. W: *Polska Akademia Nauk. Zeszyty Naukowe* 40. Warszawa-Bytom 2005 s. 95-103.
131. *Magia. Studium krytyczne*. „Roczniki Teologiczne” 52:2005 z. 5 s. 201-220.
132. Zsf. *Magie. Eine kritische Studie*. „Roczniki Teologiczne” 52:2005 z. 5 s. 220.
133. Rec.: Teresa Paszkowska, *Misterium konsekracji osób w perspektywie duchowości Soboru Watykańskiego II, Lublin 2005, s.423*. „Roczniki Teologiczne” 52:2005 z. 5 s. 239-249.
134. *Stygmaty w świetle parapsychologii*. W: *Stygmaty i stygmatycy*. Red. Z.J. Kijas. Kraków 2005 s. 61-75.
135. *Psychomanipulacja w sektach i potrzeba prewencji*. „Roczniki Teologiczne” 52:2005 z. 10 s. 199-213.
136. Zsf. *Die Psychomanipulation in den Sekten und der Bedarf der Prävention*. „Roczniki Teologiczne” 52:2005 z. 10 s. 213.

137. Zsf. *Lob der Schöpfung als Form der Anbetung des Schöpfers*. W: *Obraz i przyroda*. Red. M.U. Mazurczak, J. Potyra, M. Zak. Lublin 2005. s. 414-416.
138. Rec.: Bożena Szczurek, *Główne formy pobożności zgromadzeń franciszkańskich*, Olsztyn 2005, s. 302. „Życie Konsekrowane” 2006 nr 157 s. 113-115.
139. *Psychospołeczny aspekt satanizmu*. W: *Realność szatana*. Red. K. Gózdź. Lublin 2006 s. 125-151.
140. *Głos w dyskusji*. W: *Realność szatana*. Red. K. Gózdź. Lublin 2006 s. 272-277, 295-299.
141. *Duchowość i teologia Sługi Bożego o. Anzelma Gądka OCD w świetle jego listów*. „Życie Konsekrowane” 2006 nr 2(58) s. 84-95.
142. *Bóg jest.....?* W: „*Bóg jest Miłością*”. *Księga jubileuszowa ku czci Księdza Profesora Waleriana Słomki z okazji pięćdziesięciolecia święceń kapłańskich*. Red. M. Chmielewski, A. Rybicki. Lublin 2006 s. 223-231.
143. *Asceza w aspekcie psychologii eklezjalnej* „Ateneum Kapłańskie” 147(586):2006 nr 3 s. 446-457.
144. Rec.: Andrzej Misiólek, *Próba redefinicji kategorii życia w historii myśli filozoficznej*, Mysłowice 2005, ss, 218. „Ateneum Kapłańskie” 147(586):2006 nr 3 s. 610-612.
145. *Chrystus jedyny lekarz ludzkiego ducha*. W: *Duchowa terapia uzależnionych*. Red. A. Baran. Warszawa 2006 s. 51-63.
146. Zsf. *Die Einheit der Person las Fundament der Askese nach der Auffassung von Kard. K. Wojtyła*. W: *Jan Paweł II – Mistrz duchowy*. Red. M. Chmielewski. Homo meditans 27. Lublin 2006 s. 82.
147. *Miłość Chrystusa w Kościele Świętym*, w: Jan Paweł II – Mistrz duchowy, red. ks. M. Chmielewski, Homo meditans XXVII, TNKUL Lublin 2006, s.334-350.
148. Zsf. *Die Liebe Christi in der heiligen Kirche*. W: *Jan Paweł II – Mistrz duchowy*. Red. M. Chmielewski. Homo meditans 27. Lublin 2006 s. 350.
149. *Radość wyrazem przyjaźni*. „Roczniki Teologiczne” 53:2006 z. 5 s. 171-181.
150. Zsf. *Die Freude als Folge der Freundschaft (marianischer Aspekt)*. „Roczniki Teologiczne” 53:2006 z. 5 s. 181.
151. Rec. Kazimierz Lubowicki OMI, *Duchowość małżeńska w nauczaniu Jana Pawła II*, Wyd Bratni Zew, Kraków 2005, ss. 425. „Roczniki Teologiczne” 53:2006 z. 5 s. 211-213.
152. *Kierownictwo Sługi Bożego O. Anzelma Gądka OCD wobec M. Teresy na podstawie jego listów*. W: *Świadek miłości Boga i człowieka*. Red. J.W. Gogola. Kraków 2006 s. 55-69.
153. *Biogram*. W: *Teologu co sadzisz o swojej twórczości?* Red. S.C. Napiórkowski. Niepokalanów 2007 s. 238-243.
154. *Personalistyczna koncepcja teorii ekonomicznej*. „Biuletyn Towarzystwa Ekonomicznego” 2007 nr 3(32) s. 13-14.
155. *Personalistyczna koncepcja teorii ekonomicznej*. W: *Zarządzanie rozwojem, aspekty społeczne, ekonomiczne i ekologiczne*. Red. B. Piontek, F. Piontek. Warszawa 2007 s. 47-53.
156. *Czas i rozwój w aspekcie eklezjalnym*. W: *Zarządzanie rozwojem, aspekty społeczne, ekonomiczne i ekologiczne*. Red. B. Piontek, F. Piontek. Warszawa 2007 s. 102-115.

157. *Personologia*. „Wiara i Życie”. Biuletyn Instytutu Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej 5:2007 nr 7 s. 1-2.
158. *Personologia*. „Wiara i Życie” 5:2007 nr 8 s. 5-6.
159. *Dialog w świetle psychologii eklezjalnej*. „Roczniki Teologiczne” 54:2007 z. 5 s. 165-178.
160. Rec.: Ireneusz Sławomir Ledwoń OFM, . . . „*i nie ma w żadnym innym zbawienia*”. *Wyjątkowy charakter chrześcijaństwa w teologii posoborowej*, Wydawnictwo KUL Lublin 2006, s. 618. „Roczniki Teologiczne” 54:2007 z. 5 s. 213-220.
161. *Rozmowa. Dyskusja. Dialog*. „Wiara i Życie”. Biuletyn Instytutu Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej 5:2007 nr 10 s. 6.
162. *Auf die Seele kommt es an. Vom Zusammenhang zwischen Leib Und Seele*. W: *Heilung an Seele und Leib durch Christus und die Kirche*. Red. F. Breid. Lublin 2007 s. 71-104.
163. *Rozwój zagrożony w aspekcie parapsychologii*. „Życie Konsekrowane” 2008 nr 1(69) s. 52-59.
164. *Słowo wprowadzające*. W: Anna Maria Nicola Tokarska CSSJ. *Doświadczenie mistyczne a norma psychiczna na przykładzie świętej siostry Faustyny Kowalskiej*. Lublin 2007 s. 9-12.
165. *Absolutna wyjątkowość nowego człowieka w środowisku przyrody*. W: *Rozwój godność człowieka – gospodarowanie – poszanowanie przyrody. Księga pamiątkowa prof. zw. dr hab. Franciszka Pionka*. Warszawa 2007 s. 211-228.
166. *Realizm symboliczny*. „Wiara i Życie” 1:2008 s. 2-3.
167. *Rozwój zagrożony w aspekcie parapsychologii*. „Życie Konsekrowane” 2008 nr 1(69) s. 52-59.
168. Zsf. *Die Bedrohung der Entwicklung im Lichte der Parapsychologie*. „Życie Konsekrowane” 2008 nr 1(69) s. 58.
169. Rec. Teresa Paszkowska, *Psychologia w kierownictwie duchowym*, Lublin 2007, ss. 352. W: „Życie Konsekrowane” 2008 nr 2(70) s. 106-109.
170. *Religia a łaska wiary*. „Wiara i Życie” 2:2008 s. 5-6.
171. *Religia a łaska wiary*. „Wiara i Życie” 3:2008 s. 4-5.
172. *Interpersonalne relacje mistrza nowicjatu*. W: „*W pokornej służbie Prawdzie i Miłości, Księga pamiątkowa ku czci Profesora Pawła Placyda Ogórka OCD*”. Red. S. Urbański. A. Baran, W. Gałązka, P. Gwiazda, M. Szymula. Warszawa 2008 s. 203-214.
173. *Słowo wstępne*. W: K. Kamiński. *Ojciec Klimuszko, życie i legenda*. Drukarnia Hedom 2008 s. 3-5.
174. *Dłoń uduchowiona w środowisku przyrody*. „Życie Konsekrowane” 2008 nr 3(71) s. 72-81.
175. Zsf. *Die Spiritualität der Hand in der Umwelt der Natur*. „Życie Konsekrowane” 2008 nr 3(71) s. 82.
176. Rec. K. Kamiński, *Ojciec Klimuszko życie i legenda*, Drukarnia Hedom 2008, s. 375, s I-XXIV. „Życie Konsekrowane” 2008 nr 5(73) s. 123-125.
177. *Człowiek, jego życie i rozwój*. „Roczniki Teologiczne” 55:2008 z. 5 s. 5-25.
178. Zsf. *Der Mensch, sein Leben und seine Entwicklung*. „Roczniki Teologiczne” 55:2008 z. 5 s. 25.
179. *Satanizm, magia okultyzm a zły duch*. W: „*Szatan jako wróg człowieka*”. *Symposium w WSD w Rzeszowie*. Red. J. Buczek. Rzeszów 2009 s. 67-102.

180. *Odpowiedzialność w słowie*. W: *Gaudium in litteris. Księga pamiątkowa ku czci Ks. Abp. Prof. Stanisława Wielgusa*. Red. S. Janeczek, W. Bajor, M. Maciolek. Lublin 2009 s. 295-303.
181. *Chryzostomizacja kapłana w celibacie*. W: *Celibat znakiem płodności duchowej w Chrystusie. W 40-lecie enc. Sacerdotalis coelibatus*. Red. I. Werbiński. Toruń 2009 s. 270-292.
182. Rec.: *Wiesław Block, Połowie mej duszy. Komentarz do listów św. Klary z Asyżu*, Wyd. Serafin, Kraków 2006, ss. 334. „Życie Konsekwrowane” 2009 nr 5(79) s. 126-129.
183. *Psychologia w Instytucie Duchowości KUL (1984-2006)*. W: *Duchowość w Polsce*. T. XI. Red. M. Chmielewski. Lublin 2009 s. 29-38.
184. *In ordine amoris – godność kobiety w oczach Boga i człowieka (MD 29-30)*. W: *Mulieris dignitas – promieniowanie kobiecości*. Red. T. Paszkowska. Lublin 2009 s. 329-340.
185. *Powołanie do ojcostwa*. W: *Przemiany współczesnej rodziny polskiej*. Red. S. Pec. Rzeszów 2010 s. 36-44.

Hasła encyklopedyczne i leksykograficzne:

1. *Hipokryzja*. W: *Encyklopedia katolicka*. T. 4. Lublin 1983 kol. 916.
2. *Kapłaństwo III. Stanowisko Kościoła rzymsko-katolickiego*. W: *Encyklopedia katolicka*. T. 8. Lublin 2000 kol. 718-719.
3. *Animus-anima*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 51-52.
4. *Charakter*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 111-112.
5. *Człowiek*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 168-171.
6. *Egzorcyzm*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 241-242.
7. *Ekstrawersja*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 244.
8. *Homo novus*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 335-336.
9. *Homo religiosus*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 336-337.
10. *Ideologia*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 346-347.
11. *Indywidualizacja*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 352.
12. *Instynkt*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 354-355.
13. *Introwersja*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 361-362.
14. *Kapłaństwo kobiet*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 398-399.
15. *Kryzys religijny. Kryzys w wierze*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 454-456.

16. *Manipulacja*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 482-484.
17. *Mężczyzna*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 516-517.
18. *Misterium Paschalne*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 531-532.
19. *Norma*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 585-587.
20. *Ontogeneza*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 609-610.
21. *Opętanie*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 612-613.
22. *Osobowość sakramentalna*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 618.
23. *Parapsychologia*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 632-634.
24. *Proces progresywnej personalizacji*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 716.
25. *Psychologia eklezjalna*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 713.
26. *Psychopatologia*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 731-732.
27. *Satanizm*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 799-800.
28. *Sen*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 807-808.
29. *Sublimacja*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 838-839.
30. *Sumienie II. Aspekt psychologiczny*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 842-848.
31. *Symbol*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 848-849.
32. *Szatan*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 849-850.
33. *Teologia życia konsekrowanego*. W: *Leksykon duchowości katolickiej*. Red. M. Chmielewski. Lublin-Kraków 2002 s. 887.
34. *Kretschmer Ernst*. W: *Encyklopedia katolicka*. T. 9. Lublin 2002 kol. 1276-1277.
35. *Egzorcyzm*. W: *Leksykon teologii fundamentalnej*. Red. M. Rusecki, K. Kaucha, I.S. Ledwoń, J. Mastej. Lublin-Kraków 2002 s. 342-343.
36. *Satanizm*. W: *Leksykon teologii fundamentalnej*. Red. M. Rusecki, K. Kaucha, I.S. Ledwoń, J. Mastej. Lublin-Kraków 2002 s. 1072-1073.

Tłumaczenia:

1. *Kościół w ideologicznej i sekularyzacyjnej diasporze – Świadectwa Kościoła Katolickiego w DDR (tłum. referatu L. Ulricha)*. W: *Świadectwo Kościoła Katolickiego w systemie totalitarnym Europy Środkowo-Wschodniej. Księga Kongresu*

Teologicznego Europy Środkowo-Wschodniej KUL, 11-15 sierpnia 1991. Red. J. Nagórny i inni. Lublin 1994 s. 145-153.

Artykuły popularno-naukowe:

1. *Progresywna personalizacja w ujęciu I. A. Caruso.* „Znak” 20:1968 s. 1365-1370.
2. *Psychologia i psychopedagogika celibatu.* „Znak” 23:1971 s. 1626-1637.
3. *Psychologiczny aspekt wolności.* „Więź” 14:1971 nr 6 s. 62-66.
4. *Zdrowie psychiczne.* „Więź” 14:1971 nr 3 s. 91-96.
5. *Popęd seksualny z perspektywy personalistycznej psychologii głębi.* „Więź” 16:1973 nr 3 s. 53-58.
6. *Język filozofii Bytu i Objawienia.* „Przegląd Uniwersytecki” 4:1992 nr 2 s. 7.
7. *Postulament Kościoła Świętemu fundamentem formacji kapłańskiej w świetle adhortacji Pastores dabo vobis.* „Wiadomości Archidiecezji Lubelskiej” 47:1993 nr 12 s. 436-447; 48:1994 nr 1 s. 15-23.
8. *Religia a łaska wiary.* „Przegląd Uniwersytecki” 5:1993 nr 4 s. 15, 22.
9. *O modlitwie trochę inaczej.* „Przegląd Uniwersytecki” 6:1994 nr 2 s. 17.
10. *Kapłan człowiekiem formowanym przez „zmysł Kościoła” i formującym wiernych w duchu „sensus Ecclesiae”.* „Dobry Pasterz” 16:1995 s. 46-75.
11. *Kapłan człowiekiem Kościoła i duszpasterzem świadomości odpowiedzialności wiernych za Kościół.* „Dobry Pasterz” 16:1995 s. 76-87.
12. *Konsekracja ciała.* „Przegląd Uniwersytecki” 7:1995 nr 1 s. 7.
13. *Rady ewangeliczne w świetle adhortacji „Vita consecrata”.* „Życie Konsekwane” 3:1996 nr 3 s. 31-36.
14. *Sensus Ecclesiae.* „Przegląd Uniwersytecki” 8:1996 nr 2 s. 12, 22.
15. *Homo novus.* „Przegląd Uniwersytecki” 9:1997 s. 19.
16. *Jezus dla współczesnego człowieka w habitcie: wyzwanie, problem, przyгода.* „Życie Konsekwane” 4:1997 nr 1 s. 31-34.
17. *Etos współczucia.* „Przegląd Uniwersytecki” 10:1998 nr 1 s. 5-7.
18. *Maryja – Łaski Pełna, otwarta na Ducha Świętego wzorem osób konsekrowanych.* „Życie Konsekwane” 5:1998 nr 1 s. 35-39.
19. *Praca osoby konsekrowanej.* „Życie Konsekwane” 5:1998 nr 4 s. 60-65.
20. *Amicus Christi.* „Przegląd Uniwersytecki” 11:1999 nr 5 s. 6.
21. *Trynitarny wymiar kapłaństwa.* „Dobry Pasterz” 1999 nr 23 s. 9-26.
22. *Bogarodzica wzorem życia konsekrowanego.* „Życie Konsekwane” 7:2000 nr 2 s. 40-45.
23. *Boże, czemuś mnie opuścił?* „Przegląd Uniwersytecki” 12:2000 nr 1 s. 8.
24. *Teologia życia konsekrowanego.* „Via Consecrata” 1:2000 nr 16 s. 13-22.
25. *Totus Tuus.* „Przegląd Uniwersytecki” 12:2000 nr 3 s. 9, 21.
26. *Antropologia ciała i czystość konsekrowana.* „Biuletyn Konferencji Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych” 14:2001 s. 28-37.
27. *Die Kirche als Sakrament der Befreiung.* „Teologia – Bohoslovie” 1:2001 z. 2 s. 69-75.
28. *Radość nawracających się.* „Biblioteka Kaznodziejska” 145:2001 s. 36-38.
29. *Wiara, nadzieja, miłość w życiu osoby konsekrowanej.* „Życie Konsekwane” 8:2001 nr 2 s. 24-33.

30. *Die Arbeit als wesentliche Dimension der evangelischen Rat der Armut.* „Życie Konsekrowane” 9:2002 nr 4 s. 26.
31. *Nowy człowiek powołany do życia konsekrowanego.* „Życie Konsekrowane” 9:2002 nr 1 s. 20-26.
32. *Praca istotnym wymiarem ewangelicznej rady ubóstwa.* „Życie Konsekrowane” 9:2002 nr 4 s. 21-27.
33. *Osoba zakonna znakiem misji proroczej Chrystusa.* „Życie Konsekrowane” 10:2003 nr 4 s. 20-30.